

సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్ట్ పనులు:

- * మ్యాప్ / గ్లోబు సహాయంతో దిక్కుల, దూరాల లాంటి ప్రాథమిక సమాచారాన్ని గ్రహించగలుగుతారు.
- * ఆదిమానవుని పనిముట్లు, అటవీ ఉత్పత్తుల సమాచారాన్ని సేకరిస్తారు.
- * వివిధ సమాచారాలను చదివి వాటిని పట్టికలలోకి మార్చగలుగుతారు.
- * భక్తికి సంబంధించి వివిధ రచనలు, పద్యాలు, గేయాలు, పాటలు, కీర్తనలు సేకరించగలుగుతారు.

సమకాలీన అంశాలపై ప్రశ్నించడం

- * ప్రస్తుతం రైతులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల పై స్పందిస్తారు. పరిష్కారములు సూచిస్తారు. తన ప్రాంతంలోని వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల అమ్మకం ఎలా జరుగుతుందో ప్రతిస్పందిస్తాడు. తన ప్రాంతంలోని పౌర సౌకర్యాల గురించి స్పందిస్తాడు.
- * భూగర్భజలాల వినియోగం పై ఆందోళన వ్యక్త పరుస్తాడు.
- * తన చుట్టూ పరిసరాల్లోని వివక్షతల పై స్పందిస్తూ వాటిని రూపుమాపుటకు సూచనలు చేస్తాడు.
- * ఆదర్శగ్రామం/పట్టణం ఎలా ఉండాలో తెలియజేస్తాడు, తన ప్రాంత అవసరాలు గుర్తిస్తాడు.

పట నైపుణ్యాలు:

- * దిక్కులను, మూలలను గుర్తించగలుగుతాడు. పటం సహాయంతో దూరాలను, ప్రాంతాలను గుర్తించగలుగుతాడు. వాటిని నిజజీవితంలో ఉపయోగిస్తాడు.
- * ప్రపంచ పటంలో గ్లోబులో ఖండాలను, మహాసముద్రాలను ప్రధాన అక్షాంశరేఖాంశాలను గుర్తించగలుగుతాడు.
- * ఆంధ్రప్రదేశ్, భారతదేశంలోని ప్రధాన భూస్వరూపాలను, నదులను, డెల్టాలను చదవగలుగుతారు. వాటి ఉనికి ఆ ప్రాంతం పై ఎలా వుంటుందో గ్రహించగలుగుతారు.
- * ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రాతిచిత్ర కళాస్థావరాల పటాన్ని భారతదేశ పటంలో మహాజనపదాలను, మౌర్య సామ్రాజ్యంలోని ముఖ్యమైన నగరాలను, ప్రాంతాలను చదవగలుగుతారు.
- * ప్రపంచపటంలో భారతదేశాన్ని - భారతదేశ పటంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని - ఆంధ్రప్రదేశ్ పటంలో తమ జిల్లాను గుర్తించగలుగుతారు.

ప్రశంస / సున్నితత్వం

- * ప్రధాన భూస్వరూపాలు తన నిజజీవితాన్ని ఎలా ప్రభావితం చేస్తున్నాయో అభినందిస్తాడు.
- * ప్రజాస్వామ్య భావాలను గౌరవిస్తాడు.
- * అన్నిమతాల సారం ఒకటేనని గ్రహించి తన తోటి వారితో కలిసి వుండటానికి ప్రయత్నిస్తారు.
- * లింగ వివక్షతను రూపుమాపటానికి తన వంతు ప్రయత్నం చేస్తాడు.
- * ప్రభుత్వ కార్యక్రమాల పై స్పందన వ్యక్తం చేస్తాడు.

Learning Outcomes

for
Class VI

వినడం, మాట్లాడడం

- * విని, చదివి తెలుసుకున్న రచనలు, సంఘటనలు మరియు అంశాలపైన చర్చలను కొనసాగించ గలరు. (కథను పూర్తిచేయటం వంటివి)
- * వివిధ సందర్భాలలో ఇతరులు మాట్లాడే మాటలను సంభాషణలకు విని తమ స్వంత మాటలలో సంభాషణలలో ఆయా పదాలను వాక్యాలను ఉపయోగిస్తూ మాట్లాడగలరు. రాయగలరు.
- * వివిధ సందర్భాలలో ఇతరులచే చెప్పబడిన విషయాలను తమశైలిలో చెప్పగలరు (ఉదా: అంధుడైన వ్యక్తితో జరిపిన యాత్రావర్ణన)
- * తన పరిసరాలకి చెందిన జానపద గేయాలు, కథల గురించి తెలుసుకుని చర్చించగలరు.
- * విన్న, చదివిన విషయాలు ఉదా: ప్రాంతీయ, సామాజిక సంఘటనలు, కార్యక్రమాలు మరియు వాటి విధివిధానాలను గురించి తడబాటు లేకుండా మాట్లాడతారు, ప్రశ్నిస్తారు.
- * రకరకాల ధ్వనులను (ఉదా: వర్షం, గాలి, రైలు, బస్సు, విమానం మొదలైవి) వినడం, ఏదేని పదార్థపు రుచిని వాసనని అనుభవించి దానిని తన స్వంతంగా మౌఖిక, సాంకేతిక భాషలలో ప్రయోగించుతారు.
- * తమకు తెలియని విభిన్న భాషలు, కట్టుబాట్లు ఆచారవ్యవహారాలకు సంబంధించిన వ్యత్యాసాలను గురించి మాట్లాడగలుగుతారు.

చదవడం

- * బోధనా భాషలోని వివిధ రచనలను చదవగలుగుతారు.
- * పైపైన లేదా స్థూలంగా చదివిన పాఠాలలోని మూల భావనలను అర్థంచేసుకోగలరు.
- * ఏదేని పాఠ్యాంశమును సూక్ష్మంగా పరిశీలించి దానిలోని ముఖ్యాంశము లేదా ప్రత్యేకతలను అంచనా వేయగలరు.
- * వివిధ సాహితీ ప్రక్రియలలో రాయబడిన (కథలు, నాటకాలు, నాటికలు, లేఖలు) సాహిత్యాన్ని లయబద్ధంగా పాఠానుగుణంగా స్వరమును పెంచుతూ, తగ్గిస్తూ చదవగలరు.

రాయడం

- * రేడియో, టి.వి., ఇంటర్నెట్, సినిమాలలో తాము చూచి, విని తెలుసుకున్న విషయాలను తమ స్వంత మాటలలో రాస్తారు. తమకు నచ్చిన / నచ్చని అంశాలపై వ్యాఖ్యలుచేయగలరు.
- * వివిధ సందర్భాలలో ఇతరులు మాట్లాడే మాటలను సంభాషణలను విని తమస్వంతమాటలలో సంభాషణలలో ఆయా పదాలను వాక్యాలను ఉపయోగిస్తూ మాట్లాడగలరు. రాయగలరు.
- * తాము అర్థం చేసుకున్న విషయాలను, తెలిసిన విషయాలను స్పష్టంగా లిఖిత రూపంలో వ్రాయగలుగుతారు.

పదజాలం

- * వివిధ సందర్భాలలో సమయానుసారంగా జాతీయాలు, లోకోక్తులు, పారిభాషిక పదాలను ఉపయోగిస్తూ రాయగలరు.

విషయావగాహన

- * దిక్కులు, మూలలు, సూచికల గురించి తెలుసుకుంటారు. వాస్తవ దూరానికి - స్కేలులో (పటంలో) ఇచ్చిన దూరాల మధ్య సంబంధాన్ని వివరిస్తారు.
- * భూమి ఆకృతి, భూభ్రమణానికి సంబంధించి ప్రాథమిక అవగాహన కల్గిఉంటారు.
- * మైదానాలు, పర్వతాలు, పీఠభూములలో (స్వరూపం, నేలలు, వర్షపాతం, సాగునీరు, పంటలు, ప్రజల జీవన పరిస్థితులు, వృత్తులు) పోలికలను తేడాలను తెలుసుకోగలుగుతారు. దీన్ని ఆధారం చేసుకొని తన చుట్టూ ఉన్న ఆవరణాన్ని విశ్లేషిస్తారు.
- * ఆది మానవుడు ఆహార సేకరణ నుంచి ఆహార ఉత్పత్తి దశకు మారిన క్రమాన్ని అవగాహన చేసుకొని ఆదిమానవుని జీవన పరిస్థితులకు, నేటి మానవుల జీవన పరిస్థితులకు మధ్య తారతమ్యాలను తెలుసుకుంటాడు.
- * నేటి వ్యవసాయ పద్ధతులను, పరిస్థితులను మరియు వివిధ మార్కెట్లను(రైతుబజారు, మార్కెట్ యార్డ్, సంత, వీధివర్తకులు) విశ్లేషిస్తారు.
- * గిరిజన సమాజంలో నాయకుడు(పట్లా) రాచరిక ప్రభుత్వాలు, గణ రాజ్యాలు, మహాజన పదాలు, గ్రామ పంచాయితీ మొదలగు భావలను అవగాహన చేసుకుంటారు.
- * మగధ బలమైన రాజ్యంగా ఎలా అవతరించగలిగిందో, అశోకుణ్ణి విశిష్టపాలకునిగా మారడానికి దోహదం చేసిన అంశాలను వివరిస్తారు.
- * వివిధ స్థాయిలలో (గ్రామ, మండల, జిల్లా, పట్టణ) స్థానిక స్వపరిపాలనా నిర్మాణాన్ని, ఎన్నికలను, విధులను వివరిస్తారు.
- * తన చుట్టూ ఉన్న మానవ, భౌగోళిక, సాంస్కృతిక చైవిధ్యాలను వర్ణిస్తారు.
- * భాషా, లిపి ప్రాముఖ్యతను వివిధ శిల్ప కట్టడాల రీతులను తెలుసుకుంటారు.

పాఠ్యాంశాన్ని చదివి, వ్యాఖ్యానించడం

- * వివిధ భూస్వరూపాలలో నివసిస్తున్న ప్రజల స్థితిగతులను, వ్యవసాయ కూలీల, చిన్న సన్నకారు రైతుల పరిస్థితులను సమస్యలను వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- * వివిధ ఋణవ్యవస్థల పై (వడ్డీవ్యాపారులు, దళారులు, పెద్దరైతులు, బ్యాంకులు, సహకార సంఘాల) పాత్ర పై తన అభిప్రాయాన్ని తెలియజేస్తారు.
- * సర్వమతాల సారం ఒక్కటేనని వ్యాఖ్యానిస్తారు.
- * ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ లక్షణాలు, సామాజిక నిర్ణయాధికారం బాధ్యతలపై వ్యాఖ్యానిస్తాడు.

సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టు పనులు

* తన పరిసరాలలో లభించే వివిధ పదార్థాలతో నమూనాలు తయారుచేయగలుగుతారు. ప్రాజెక్టులు నిర్వహిస్తారు. తయారుచేసే విధానాన్ని వివరించగలుగుతారు.
ఉదా|| పిన్ హోల్ కెమెరా, పెరిస్కోప్, టార్పిలైట్.

బొమ్మలు గీయడం, నమూనాలు చేయడం ద్వారా భావ ప్రసారం

* వివిధ జీవులకు చెందిన బొమ్మలు గీసి భాగాలు గుర్తించగలుగుతారు, వివిధ ప్రక్రియలకు ప్లోచార్ట్లను గీయగలుగుతారు, వివరించగలుగుతారు. ఉదా: పుష్పం భాగాలు, కీళ్ళు రకాలు, వడపోత విధానం, జలచక్రం మొదలైనవి.

* తన పరిసరాలలో లభించే వివిధ పదార్థాలతో నమూనాలు తయారుచేయగలుగుతారు. తయారుచేసే విధానాన్ని వివరించగలుగుతారు. ఉదా|| పిన్ హోల్ కెమెరా, పెరిస్కోప్, టార్పిలైట్.

ప్రశంస, నిజజీవిత వినియోగం

* నేర్చుకున్న భావనలను నిజజీవితంలో వినియోగిస్తారు. ఉదా|| సంతులిత ఆహారాన్ని ఎంపిక చేసుకుంటారు, వస్తువులను వేరుచేయగలుగుతారు. కాలాన్ని బట్టి దుస్తులు ధరిస్తారు. దిక్కులు తెలుసుకోవడం కోసం దిక్సూచిని ఉపయోగిస్తారు. వరదలు, కరువు సందర్భాలలో తగిన సూచనలు పాటిస్తారు.

* పర్యావరణ పరిరక్షణకు చర్యలు తీసుకుంటారు. ఉదా|| ఆహారం,విద్యుత్, నీటివృధాను అరికట్టగలుగుతారు. వ్యర్థాల ఉత్పత్తిని తగ్గించగలుగుతారు. వర్షపునీటి నిల్వవిధానాలను పాటిస్తారు. మొక్కల సంరక్షణ చర్యలు చేపడతారు.

* అందుబాటులోని వనరుల వినియోగానికి సృజనాత్మకంగా ప్రణాళికలు చేస్తారు. తగిన ప్రణాళిక ఆధారంగా వనరులను విచక్షణతో ఉపయోగించుకుంటారు.

* నిజాయితీ, సహకారం, నిర్భీతి, విషయనిష్ఠత, రాగద్వేషాలకు అతీతంగా ఉండటం వంటి విలువలు ప్రదర్శిస్తారు.

* కొత్త పదాలు, వాక్యప్రయోగాల పట్ల ఆసక్తి వ్యక్తంచేస్తారు. వాటిని అర్థంచేసుకోవడానికి పదకోశాలను ఉపయోగిస్తారు.

భాషాంశాలు

* వివిధ సందర్భాలకు తగినట్లుగా వేర్వేరు విరామచిహ్నాలు ఉపయోగిస్తూ రాయగలరు.
* వ్యాకరణాంశాల పట్ల అవగాహనను పెంచుకుంటారు. (భాషాభాగాలు, విభక్తులు, సంధులు, సమాసాలు మొ||)

సృజనాత్మకత

* బహిరంగ ప్రదేశాలలో (బస్టాండు, వీధికుళాయి, బావివద్ద, పొలం దగ్గర మొదలగునవి) ఇతరులనుండి విన్న విషయాలను, పరిశీలించిన సందర్భాలను గురించి వ్రాయగలరు.
* బోధనా భాషలోని వివిధ రకాలైన వరస సామగ్రిని (వార్తాపత్రికలు, పత్రికలు, కథలు, విషయ విశ్లేషణలు, ఇంటర్వెయ్ లో పబ్లిష్ చేయబడ్డ అంశాలు మొదలైనవి) అర్థం చేసుకుంటూ తమ నచ్చిన, నచ్చని అంశాలపై వ్యాఖ్యానం చేయగలుగుతారు.
* విషయాన్ని వివిధ భాషా ప్రక్రియలలోనికి మార్చగలుగుతారు. వర్ణనాత్మకంగా వ్రాయడం, సంభాషణలు, నాటకీకరణ చేయడం మొ||

ప్రశంస

* భాషలోని ప్రయోగాలు సూక్ష్మాంశాలను, భాషా నిర్మాణాలను, శైలిని గమనిస్తూ దానిని ప్రశంసించగలరు (ఉదా: కవితలోని లయ, ప్రాసల గురించి, ఛందస్సు గురించి, కథలు, నాటికలలోని జాతీయాలు, ఛలోక్తులు, లోకోక్తుల గురించి)
* హస్తకళ, చిత్రకళ, వ్యవసాయం, నృత్యంవంటి వివిధ కళారూపాలకు సంబంధించిన విషయాల వివరణలో వాడే సాంకేతిక పదాల, వాక్యాలపట్ల జిజ్ఞాసను వ్యక్తపరుస్తూ వాటిని ప్రశంసించగలరు

ENGLISH

1. Listening and Speaking:

The learner-

- * participates in activities in English like ‘role play, group discussions, debate, etc.
- * recites and shares poems, songs, jokes, riddles, tongue twisters etc.
- * responds to oral messages, telephonic communication in English and communicates them in English or home language.
- * responds to announcements and instructions made in the class,school assembly, railway station, bus station and in other public places.
- * responds to a variety of questions on familiar and unfamiliar texts verbally (orally).

- * writes words / phrases / simple sentences and short paragraphs as dictated by the teacher.
- * uses meaningful sentences to describe / narrate factual /maginary situations in speech.
- * visits a language laboratory.

2. Reading Comprehension:

The learner-

- * reads a variety of texts in English / Braille and identifies the main ideas, characters, sequence of ideas and events and relates with his / her personal experience.
- * reads to seek information from notice board, news papers, internet, tables, charts, diagrams and maps etc.
- * *reads and develops one's own perception*

3. Conventions of Writing :

The learner-

- * refers to a dictionary to check spelling and visits suggested web sites for information (checking spelling).
- * *uses question marks at the end of questions.*

4. Grammatical Awareness:

The learner-

- * writes grammatically correct sentences for a variety of situations using noun, pronoun, verb, adverb, determiners etc.
- * *understands the use of simple present and present continuous.*

5. Vocabulary:

The learner-

- * uses synonyms, antonyms appropriately; deduces word meanings from clues in context while reading a variety of text.
- * refers to a dictionary to check meaning , and visits suggested web sites for information.
- * *understands how to derive the other forms of adjectives.*

6. Creative Writing:

The learner-

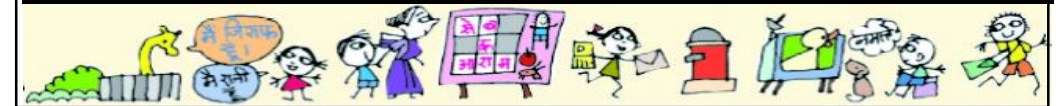
- * responds to a variety of questions on familiar and unfamiliar texts in writing.

- * వివిధ దృగ్విషయాలకు కారణమైన వివిధ ప్రక్రియలతో సంబంధం ఏర్పరచగలుగుతారు. ఉదా॥ పోషకాహార లోపం వల్ల వచ్చే వ్యాధులు, వివిధ ఆవాసాలలో జంతువులలో మొక్కలలో అనుకూలనాలు, వివిధ కాలుష్యాల వల్ల గాలిలో కలిగే మార్పులు.
- * పోషకాహార లోపం, జంతువులలో మొక్కలలో అనుకూలనాలు, గాలి కాలుష్యం మొదలగు వాటికి కారణాలను గుర్తిస్తారు. మొక్కల నుండి పీచు, దారాలను తయారుచేయడం, మొక్కలలో జంతువులలో చలనాలు, నీడలు ఏర్పడే విధానం, నమతల దర్పణం పై ఏర్పడే కాంతిపరావర్తనం, గాలి సంఘటనలో తేడాలు, వర్షింకంపోస్టు తయారుచేయడం వంటి దృగ్విషయాలను, పద్ధతులను వివరిస్తారు.
- * భౌతిక పరిమాణాలను కొలవగలుగుతారు, వాటిని యస్.ఐ. పద్ధతిలో వ్యక్తం చేయగలుగుతారు. ఉదా॥ పొడవులు, ఘనపరిమాణాలు కొలవడం.
- * వివిధ జీవులకు చెందిన బొమ్మలు గీసి భాగాలు గుర్తించగలుగుతారు, వివిధ ప్రక్రియలకు ఫ్లోచార్ట్లను గీయగలుగుతారు, వివరించగలుగుతారు. ఉదా: పుష్పం భాగాలు, కీళ్ళు రకాలు, వడపోత విధానం, జలచక్రం మొదలైనవి.
- * నేర్చుకున్న భావనలను నిజజీవితంలో వినియోగిస్తారు. ఉదా॥ సంతులిత ఆహారాన్ని ఎంపిక చేసుకుంటారు, వస్తువులను వేరుచేయగలుగుతారు.

ప్రయోగాలు - క్షేత్రపరిశీలనలు

- * సందేహాల నివృత్తికోసం సమాధానం రాబట్టడానికి చిన్నచిన్న ప్రయోగాలు, పరిశోధనలను చేయగలుగుతారు. ఉదా॥ జంతువులు తినే ఆహారంలో ఏయే పోషకాలున్నాయి? భౌతిక మార్పులన్నీ తాత్కాలికమైనవేనా? స్వేచ్ఛగా వేలాడదీసే అయస్కాంతం ఎప్పుడూ ఒకే దిశను సూచిస్తుందా?

వెల ముందుగా కనుక్కోగలుగుతారు.

- * రేఖ, రేఖాఖండం, సంవృత మరియు వివృత వక్రాలు, కోణం, త్రిభుజాల, చతుర్భుజ వృత్తం మొదలైన జ్యామితీయ ఆకారాలను పరిసరాలలో గల వస్తువుల ద్వారా గుర్తించ గలుగుతారు.
- * పరిసరాలలో గల ఉదా॥ ద్వారా కోణాలను గుర్తించడం, వాటి కోణాలను గుర్తించడం, వాటికొలతల అంచనా ద్వారా కోణాల వర్గీకరణ, 45° , 90° , 180° కోణాల ఆధారంగా త్రిభుజాలలో రకాలను వర్గీకరిస్తాడు. ఉదా॥ విషమబాహు, సమబాహు, సమద్విబాహు మొ॥
- * ఘనం, దీర్ఘఘనం, స్థూపం, శంఖువు మొదలైన త్రిమితీయ ఆకారాలను పరిసరాలలో గుర్తించగలరు.
- * పరిసరాలలో దీర్ఘచతురస్రాకార, చతురస్రాకార వస్తువుల యొక్క చుట్టుకొలత మరియు వైశాల్యములను కనుగొనగలరు.
- * గది నేల వైశాల్యం, పెట్టె ఉపరితల వైశాల్యాలను కనుగొనగలరు.

ప్రాతినిధ్యపరచడం-దృశ్యీకరణ

- * కుటుంబం గత ఆరు నెలలలో చేసిన వివిధ రకాల ఖర్చులను సేకరించి వాటిని కమ్మీచిత్రాలు, పట చిత్రాలలో చూపించి వివరించుట

SCIENCE

- * వివిధ వస్తువుల ధర్మాలు, నిర్మాణం, విధుల ఆధారంగా వస్తువులను, జీవుల మధ్య తేడాలను గుర్తిస్తారు. ఉదా॥ దారాలు-పోగులు, పీచు వేరు వ్యవస్థ - తల్లివేరు వ్యవస్థ, విద్యుత్ వాహకాలు-విద్యుత్ బంధకాలు మొదలుగునవి.
- * వస్తువులను, జీవులను వాటి పరిశీలనాంశాల, ధర్మాల ఆధారంగా వర్గీకరింపగలుగుతారు. ఉదా॥ నీటిలో కరిగేవి - కరగని పదార్థాలు,పారదర్శక-అపారదర్శక-పాక్షిక పారదర్శక పదార్థాలు, ద్విగతచర్యలు - అద్విగతచర్యలు, మొక్కలలో గుల్మాలూ-పొదలూ-వృక్షాలూ-తీగలూ-పాకేవి, ఆవరణ వ్యవస్థలో సజీవ-నిర్జీవ అంశాలు, చలనాలలో ఋజుచలనం-వృత్తాకారచలనం-క్రమానుగత చలనం

- * uses meaningful sentences to describe / narrate factual / imaginary situations in writing.
- * writes coherently with focus on appropriate beginning, middle and end in English/ Braille.
- * writes messages, invitations, short paragraphs and letters (formal and informal) and with a sense of audience.
- * writes a book review.

HINDI

सीखने की संप्राप्ति

1. सुनना-बोलना

बच्चे :

- * बच्चे विविध उद्देश्यों के लिए अपनी भाषा अथवा स्कूल की भाषा का इस्तेमाल करते हुए बातचीत करते हैं, जैसे - कविता, कहानी सुनना, जानकारी के लिए प्रश्न पूछना, किसी अनुभवों को साझा करना।
- * प्रिंट (लिखा या छपा हुआ) और ठौर-प्रिंट समग्री (जैसे - चित्र या अन्य का पिकस) में अंतर करते हैं।
- * चित्र के सूक्ष्म और प्रत्यक्ष पहलुओं पर बारीक अवलोकन करते हैं।
- * पढी कहानी, कविताओं आदि में लिपि चिह्नों, शब्दों, वाक्यों आदि को देखकर और उनकी ध्वनियों को सुनकर, समाझाकर उनकी पहचान करते हैं।
- * देखी, सुनी बातों, कहानी, कविता आदि के बारे में बातचीत करते हैं, और अपनी प्रतिक्रिया व्यक्त करते हैं।
- * पाठ्य पुस्तक के गीतों के भाव और लय को समझते हैं।
- * पूछे गये प्रश्नों को सरल शब्दों में व्यक्त करते हैं।
- * हिंदी के वर्ण, मात्राएँ, बारहखड़ी, दिवत्वाक्षर, और संयुक्ताक्षरों के उच्चारण को समझ सकते हैं।

2. पठना

- * चित्र में या क्रमवार सजाए चित्रों में घट रही अलग-अलग घटनाओं, गति विधियों और-पात्रों को एक संदर्भ में या कहानी के सूत्र में देखकर समझते हैं।
- * संदर्भ की मदद से आस-पास मैजूद मुद्रण के अर्थ और उद्देश्य का अनुमान लगाते हैं, जैसे - टोपी के कवर पर लिखे नाम को टोपी, लालीपाप, या 'चाकलेट' बताना।
- * मुद्रण (लिखा या छपा हुआ) में मैजूद अक्षर, शब्द और वाक्य की इकाइयों को पहचानते हैं, जैसे - "मेरा नाम विमला है।" बताओ यह कहाँ लिखा हुआ है? इसमें

‘नाम’ कहाँ लिखा हुआ है? ‘नाम’ में ‘म’ पर ऊँगली रखो। इस वाक्य में कितने शब्द हैं? ‘नाम’ में कितने अक्षर हैं?

- * हिंदी के वर्णमाला के अक्षरों की आकृति और ध्वनि को पहचानते हैं।
- * स्कूल के बाहर और भीतर (पुस्तक कोना, पुस्तकालय से) अपनी पसंद की किताबों को स्वयं चुनते हैं और पढ़ने की कोशिश करते हैं।
- * सरल, दिवत्वाक्षर, संयुक्ताक्षर शब्द, वाक्य पढ़ सकेंगे।

3. लिखना

- * लिखना सीखने की प्रक्रिया के दौरान अपने विकासात्मक स्तर के अनुसार चित्रों, आडी-तिरछी रेखाओं, अक्षर-आकृतियों, स्व वर्तनी (invented spelling) और स्वनियंत्रित लेखन (conventional writing) के माध्यम से सुनि हुई और अपने मन की बातों को अपने तरीके से लिखाने का प्रयास करते हैं।
- * भाषा में निहित शब्दों और ध्वनियों के साथ खेल का मजा लेते हुए लय और तुकवाले शब्द बनाते हैं।
- * स्वेच्छा से या शिक्षक द्वारा तय गतिविधि के अंतर्गत चित्रों, आडी-तिरछी रेखाओं, अक्षर आकृतियों को आगे बढ़ते हुए, स्व वर्तनी का उपयोग करते हैं।

4. सृजनात्मकता

- * स्वयं बनाये गये चित्रों के नाम लिखते हैं, जैसे-हाथ के बने पंखे का चित्र बनाकर, उसके नीचे ‘बीजना’ लिखना।
- * परिचित शब्दों के बर्णों का उपयोग करके नये शब्द बना सकते हैं।
- * परिचित शब्दों से नये वाक्य बना सकते हैं।
- * पाठ्य, पुस्तक के बालगीतों को लय के साथ गायेंगे।
- * इनके अतिरिक्त अन्य तीन हिंदी गीत गायेंगे।

MATHEMATICS

సమస్య సాధన

- * పెద్ద సంఖ్యలను చతుర్విధ ప్రక్రియలను వినియోగించి సమస్యలు సాధించగలరు.
- * పూర్ణసంఖ్యలలో సంకలన, వ్యవకలన ప్రక్రియలు ఉపయోగించి సమస్యలు సాధించగలరు.
- * ఏక వస్తుమార్గ పద్ధతిని ఉపయోగించి పదసమస్యలు సాధించగలుగుతారు. ఉదా:- డజను నోటు

పుస్తకాల వెల ఇచ్చినపుడు 7 నోటు పుస్తకాలు వెల కనుక్కోనే సందర్భంలో 1 నోటు పుస్తకం వెల ముందుగా కనుక్కోగలుగుతారు.

- * పరిసరాలలో దీర్ఘచతురస్రాకార, చతురస్రాకార వస్తువుల యొక్క చుట్టుకొలత మరియు వైశాల్యములను కనుక్కోగలుగుతారు
- * గది నేల వైశాల్యం, పెట్టె ఉపరితల వైశాల్యాలను కనుక్కోగలుగుతారు.

కారణాలు చెప్పడం - నిరూపణలు చేయడం

- * వివిధ రకాల క్రమాల ద్వారా సంఖ్యలను సరి, బేసి, ప్రధాన, పరస్పర ప్రధాన సంఖ్యలుగా వర్గీకరించి, గుర్తించగలగాలి.
- * భుజాల, కోణాలు సంఖ్య ఆధారంగా చతుర్భుజాలను వర్గీకరించగలుగుతారు.
- * పరిసరాలలో గల ఉదా|| ద్వారా కోణాలను గుర్తించడం, వాటి కోణాలను గుర్తించడం, వాటికొలతల అంచనా ద్వారా కోణాల వర్గీకరణ, 45° , 90° , 180° కోణాల ఆధారంగా త్రిభుజులలో రకాలను వర్గీకరిస్తారు. ఉదా|| విషమబాహు, సమబాహు, సమద్విబాహు మొ||

వ్యక్త పరచడం

- * చర, స్థిర రాశులతో కూడియున్న పదాలు క్రమాన్ని గుర్తించి, అదనంగా క్రమాలను ఏర్పరచగలగడం. సాధారణీకరించడం చేయగలుగుతారు. ఉదా:- ఒక దీర్ఘచతురస్రాకార కొలతలు x మరియు 3 యూనిట్ల అయిన దాని చుట్టుకొలత $2(x+3)$ యూనిట్లు
- * త్రిమితీయ ఆకారాలు పటాలలో శీర్షాలు, అంచులు, ముఖాలు వివరించగలరు.

సంబంధాలు

- * తగు సందర్భాల్లో క.సా.గు, గ.సా.భా వినియోగించగలరు.
- * భిన్నాలు / దశాంశ భిన్నాలను నిత్యజీవితంలో జరిగే సందర్భాలలో ఉపయోగించి సమస్యలు సాధించగలరు.
- * వివిధ సందర్భాలలో, సన్నివేశాలలో నిష్పత్తులను ఉపయోగించగలుగుతారు. ఉదా: ఒక తరగతిలో బాలికలు, బాలుర నిష్పత్తి 3:2
- * ఏక వస్తుమార్గ పద్ధతిని ఉపయోగించి పదసమస్యలు సాధించగలుగుతారు. ఉదా:- డజను నోటు పుస్తకాల వెల ఇచ్చినపుడు 7 నోటు పుస్తకాలు వెల కనుక్కోనే సందర్భంలో 1 నోటు పుస్తకం

